

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА КРУШЕВАЦ

37000 Крушевац, Чолак Антина 41, тел: 037 427 811 факс: 037 421 912 e-mail: kontakt@poljostanica.com

БРОЈ 3

БИЛТЕН

МАРТ 2016

САДРЖАЈ

1. Припрема земљишта за сетву кукуруза-Дипл.инж.Сњежана Вујиновић	3
2. Упис у виноградарски регистар-Дипл.инж.АЕ Зоран Старица.	4
3. Ратарска и повртарска органска производња - Дил.инж.Немања Константиновић..	4
4. Појава, развиће и мере сузбијања мољца кромпира- Дипл.инж.Сандра Милетаковић	5
5. Избор и распоред сорти ораха у засаду- Дипл.инж. Живомир Николић..	6
6. Сорте вишње за производне засаде-водеће сорте– Дипл.инж.Радомир Бушатовић.....	8
7. Доминантне цене воћа и поврћа (кванташке пијаце).....	9
8. Доминантне цене живе стоке (сточне пијаце)	10

ПРИПРЕМА ЗЕМЉИШТА ЗА СЕТВУ КУКУРУЗА

Земљиште има улогу и задатак да акумулира што већу количину воде и да је сачува како би биљкама била доступна у свим фенофазама раста и развоја. То могу да обезбеде дубока, растресита земљишта добрих физичких својстава. Такође, земљиште треба да располаже са довољном количином лако приступачних хранива. Уколико земљиште не располаже добрим физичким и хемијским својствима, тада треба одређеним агротехничким мерама земљиште довести у оптимално стање. Кукуруз најбоље успева на растреситим, добро пропусним земљиштима са добрим капацитетом за воду.

Земљишта тешког механичког састава, збијена, слабо аерисана, заслањена, претерано влажна каои земљишта са ниском рН вредношћу нису погодна за гајење кукуруза. Оваква земљишта се одређеним агротехничким мерама могу побољшати као нпр. дубока обрада, подривање, уношење органске материје или стајњака али и гајење вишегодишњих легуминоза нпр. луцерке. За високе и стабилне приносе неопходна су пре свега дубока, плодна и растресита земљишта. У нашим агроеколошким условима то су: чернозем, ливадска и ритска црница, плодне гајњаче и плодни алувијуми.

Правилна и благовремена обрада земљишта као и добра предсетвена припрема земљишта обезбеђују стварање оптималних услова за правилну сетву. Основни задаци припреме земљишта за сетву су: очување влаге из јесење зимског периода, довођење површинског слоја земљишта у оптимално стање за сетву, односно стварање добре постељице за семе, стварање растреситог слоја са ваздушним, водним и топлотним режимом, сузбијање изниклих корова и равнање површинског слоја земљишта.

Уколико је основна обрада земљишта обављена крајем лета или почетком јесени онда „груба“ предсетвена припрема треба да започне крајем јесени. Задатак ове „грубе“ припреме земљишта је да затвори бразде. У пролеће када се земљиште мало просуши, приступа се финој површинској предсетвеној припреми која поред затварања бразди има за циљ и да уништи корове, као и да површински слој уситни и омогући оптималне услове за клијање и ницање семена.

Приликом предсетвене припреме земљишта треба одабрати машине које ће са што мањим бројем прохода и уз најмање гажење и сабијање земљишта дати највећи радни учинак. Најбоље је да се за припрему земљишта за сетву користе сетвоспремачи.

Предсетвену припрему треба обавити 7-10 дана пре почетка сетве јер се на тај начин смањује губитак влаге из земљишта. Добро стање површинског слоја је врло битно и зато не треба дозволити да буде нарушено сувишним радовима као последица гажења тешким машинама. Штете изазване сабијањем земљишта веће су уколико је земљиште лошијих физичких особина и уколико је садржај влаге већи.

Површински слој треба да омогући добре услове семену да клија и ниче. Након квалитетно и на време обављене припреме земљишта може се кренути са сетвом кукуруза.

Дипл.инж.Сњежана Вујиновић

УПИС У ВИНОГРАДАРСКИ РЕГИСТАР

Сви произвођачи који су уписани у Регистар пољопривредних газдинстава, а имају парцеле под виновом лозом у складу са Законом о вину, имају обавезу уписа у виноградарски регистар. Упису подлежу сва физичка лица, правна лица и предузетници који обрађују најмање 0,10 ха винограда, као и они произвођачи који обрађују мање од 0,10 ха, а грозђе стављају у промет.

Основни циљ уписа је да се тачно утврде површине под виновом лозом и производни потенцијал, што представља обавезу у процесу усклађивања са стандардима ЕУ. Упис у регистар врши се на основу захтева који се подноси најближој канцеларији која је овлашћена за упис. За Расински УО то је канцеларија у Александровцу (Центар за виноградарство -29. новембра 21, Горан Судимац 060/6010188). Уз попуњен захтев предаје се и следећа документација:

- Извод из Регистра привредних субјеката,
- Доказ о власништву над одређеним парцелама - Извод из катастра непокретности и копије планова за парцеле на којима се налазе виногради који се уписују у регистар, уговор о закупу, коришћењу, односно документ којим се потврђује да произвођач производи грозђе на датим парцелама.

Произвођач је у обавези да сваке године пријави евентуалне промене о годишњој производњи грозђа.

Зашто је потребно уписати се у виноградарски регистар :

- Да би могли да користе подстицаје у виноградарској производњи,
- Да би могли да продају грозђе овлашћеној организацији
- Неизбежан услов за добијање ознаке географског порекла вина.

Дипл.инг АЕ Зоран Старицац

РАТАРСТВО

РАТАРСКА И ПОВРТАРСКА ОРГАНСКА ПРОИЗВОДЊА

Прелаз са конвенционалне на органску производњу представља вишефазни процес у коме произвођач мора да савлада технолошке, еколошке, правне и економске аспекте органске производње.

Предуслови за заснивање органске производње су:

- Обезбеђење изолације – неопходно је да су површине на којима се заснива ова производња довољно удаљене од површина са конвенционалном производњом, саобраћајница, индустријских погона и др. загађивача животне средине;
- Одржавање и повећање плодности земљишта, заштита од загађења, спречавање ерозије – примена конзервацијске обраде земљишта, коришћење покровних и здружених усева за спречавање појаве ерозије и корова; примена плодореда са значајним уделом једногодишњих легуминоза и њихових смеса са травама које треба да обогате земљиште азотом и у сузбијању корова;
- Правовремено и квалитетно спровођење свих расположивих мера борбе против корова – превентивне, механичке и биолошке мере;

- Употреба репродуктивног материјала – семена по законској регулативи за органску производњу.
- Опремљеност газдинства;
- Располагаива радна снага – породични бизнис који пружа могућност ангажовања свих чланова породице и локалног становништва;
- Близина тржишта.

Дипл.инж.Немања Константиновић

ЗАШТИТА БИЉА

ПОЈАВА, РАЗВИЋЕ И МЕРЕ СУЗБИЈАЊА МОЉЦА КРОМПИРА

Мољац кромпира (*Phthorimaea operculella*) је штеточина сушних и топлих предела. Од 2009. године се у Србији, на подручју Лесковца, региструје његова велика бројност. Последица његовог присуства се огледа у смањењу приноса кромпира и великим економским штетама кртоле меркантилног кромпира немају тржишну вредност и тешко се продају на пијаци, а кртоле семенског кромпира нису за употребу.

На масовну појаву мољца кромпира је утицала глобална промена времена. Последњих неколико година имамо благе зиме, а током летњих месеци до касно у јесен имамо веома високе температуре праћене дужим сушним периодом.

У нашим условима кромпиров мољац има 5-7 генерација. Оптималана температура за његов развој је од 27-35 °С. Циклус развоја једне генерације лептира траје 20-25 дана. При температури од 18 °С развој траје 50-60 дана. На температури испод 16°С престаје пиљење гусенице из јаја. При температури од 9°С престаје потпуно развиће мољца кромпира.

Мољац већу штету наноси у топлијим пределима и у складиштима јер развија већи број генерација. Током вегетације на лисној маси наноси мање штете.

Уколико је изузетно топло и суво време током летњих месеци, при неповољним агротехничким условима гајења кромпира (тежа иловаста земљошта, плитка садња, каснија вадња кромпира) током вегетације може доћи до интензивнијег полагања јаја на кртоле и јачег оштећења кртола. Након завршетка вегетације, уколико се такав кромпир не извади на време штете могу бити и до 100%.

Уколико се оштећене кртоле пакују у џакове мољац наставља са развићем у складиштима када може доћи до пропадања кртола и до 100%. Испод покожице кртола мољац прави тунеле и загађује их изметом.

Ове кртоле се тешко чувају и за кратко време пропадају. На оштећеним кртолама у складишту долази до развића патогена као што је влажна трулеж.

Дугогодишњим проучавањем агротехничких услова гајења кромпира и степена оштећења кромпира од мољца утврђено је следеће:

- На сортама кромпира са краћом вегетацијом и на сортама које су раније посађене, није утврђено присуство мољца на кртолама. На сортама са дужом вегетацијом, као и оним чије су кртоле након завршетка вегетације дуже време остале на парцели неизвађене регистрована је већа појава ове штеточине.
- Сорте са мањим садржајем скроба биле су мање насељене овом штеточином.
- Мољац се појавио интензивније у тежим земљиштима, на песковитим земљиштима мољац се није појавио.
- Сорте чије се кртоле налазе ближе површини земље биле су јаче настањене овом штеточином у односу на сорте чије се кртоле налазе дубље у земљишту.
- Парцеле које су биле закоровљене биле су мање нападнуте.

- На кромпиру који је посађен половином јула, у монокултури, а извађен крајем октобра, није регистровано присуство мољца кромпира.

Сузбијање мољца кромпира

Агротехничке мере:

Кромпир подноси ниже цене производње и заштите. Потребно је прилагодити мере сузбијања, посебно примену инсектицида, тржишној вредности кромпира.

Обавезно је праћење (мониторинг) штеточине током вегетације, постављањем феромонских клопки.

Од агротехничких мера треба примењивати загртање кртола. Садњу треба обављати у банке да буду 10-15 цм дубине покривања, у добро обрађеном земљишту, растреситом, а избегвати тврђа иловаста земљишта. Обавезно загртати кромпир. Препоручује се наводњавање како не би дошло до пуцања земљишта, јер кроз те пукотине пролази женка лептира и том приликом полаже јаја на кртоле.

Хемијске мере сузбијања мољца кромпира:

За сада нема регистрованих инсектицида за сузбијање мољца кромпира. Инсектициди за фолијарну примену на кромпиру поред кромпирове златице, могу успешно решавати и проблем кромпировог мољца .

У првом делу вегетације користити **Calypso 480-SC** или **Proteus 110-EC** ради смањивања популације мољаца, делује и на кромпирову златицу, лисне ваши, цикаде..

У другом делу вегетације (месец дана пре вађења) користити **Coragen 20-SC** због дужине деловања.

Ако је висока бројност пред бербу користити **Affirm 095-SC** или **Alverde SC**.

Пре уношења кромпира у складиште обавезно урадити механичку и хемијску дезинфекцију складишта. Препарате који се користе у вегетацији не примењивати у складишту.

Сандра Милетаковић, дипл.инж.

ВОЋАРСТВО

ИЗБОР И РАСПОРЕД СОРТИ ОРАХА У ЗАСАДУ

За нормалан раст и развој ораха, за редовно плодоношење и добијање високих приноса квалитетних плодова потребни су одређени услови у првом реду климатски и земљишни. Познавање услова земљишта и климе који су најпогоднији за гајење ораха омогућава и избор најповољнијег станишта за његово гајење и примену агротехнике која ће омогућити сигурну и економичну производњу.

Добро изабране сорте су једна од гаранција рентабилне производње. Посебно је значајно за орах, код којег је изражена диогоамија (неподударање времена сазревања мушког и женског гаметофита). Разлике у квалитету плода ораха су више изражене него код било које воћне сорте. Исто важи и за родност, отпорност према биљним болестима и штеточинама, а поготово за отпорност према позним пролећним мразевима, јер разлике у почетку вегетације код појединих сорти ораха може бити и већи од два месеца.

За добар род ораха потребно је да се оплоди 75%, па и више формираних женских цветова, а он се може обезбедити само ако има довољно опрашивача и који су правилно распоређени у засаду. Најбоље је да се саде две главне сорте и две до три сорте опрашивача.

Код избора опрашивача треба водити рачуна да квалитетан полен буде обезбеђен у току целог периода цветања главних сорти. При избору сорте за реоне у којима се јављају позни пролећни мразеви треба одабрати оне са краћом вегетацијом. Треба знати да је важнији почетак вегетације, а не време цветања, зато што од мраза страдају младари из којих се развијају женски цветови који доносе род.

Правилан распоред сорти у засаду, где су две главне сорте обележене бројевима 1, 2, а опрашивача 3, 4 и 5.

```

3 4 5 1 1 1 3 4 5 1 1 1 3 4 5
  1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
  2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2
  2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2
4 5 3 2 2 2 4 5 3 2 2 2 4 5 3
1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
  1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1
  2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2
  2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2
  5 3 4 1 1 1 5 3 4 1 1 1 5 3 4
1  1  1 и тд.

```

Сорте ораха које се препоручују за континенталне услове гајења

Главна сорта	Сорта опрашивач
Шампион	Г-139; Јупитер, Расна
Расна	Јупитер
Касни родни	Касни гроздасти, НС касни
Г-139	Шампион; Јупитер
Елит	Г-139; Касни родни
Јупитер	Г-139; Расна; Шампион

Сорте ораха које се препоручују за гајење у виноградарској зони: Шејново, Срем, Тиса, Бачка.

Дипл.инж.Живомир Николић

Поштовани пољопривредни произвођачи посетите интернет страницу

www.agroponuda.com

или нам се обратите уколико ВИ желите да понудите свој производ.

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

СОРТЕ ВИШЊЕ ЗА ПРОИЗВОДНЕ ЗАСАДЕ – ВОДЕЋЕ СОРТЕ

У свету се гаји око 1500 сорти вишње. Код нас у Србији доминира Облачинска вишња на коју отпада око 60% укупних површина. Поред Облачинске вишње од водећих сорти за производне засаде најчешће су заступљене следеће сорте:

Хајманова конзервна

Немачка сорта доста раширена у Европи . Сазрева крајем јуна, средње бујности, округласте крошње са изрженим огољавањем грана. Самооплодна и родна сорта крупног плода 5- 5,5 g. Месо плода је полуврсто, тамно црвене боје и киселог укуса.

Рекселе

Потиче из Немачке . Спонтани сејанац сорте крупне лотове (SchattenMorelle). Сазрева почетком треће декаде јуна два до три дана пре Хајманове конзервне. Рано пророди, самооплодна је и родна сорта средње бујности. Плод је просечне масе око 5g затупастосрцастог облика, благо киселог укуса и тамно црвене боје.

Келерис 14

Створена је у Данској. Самооплодна сорта рађа редовно и добро. Плод је средње крупноће 4-5g округластог облика тамно црвене боје. Стабло је полукржљаво , усправне крошње. Плодови су погодни за свежу употребу и замрзавање.

Ердска родна(Erdibotermo)

Средње бујна сорта, цвета рано. Маса плода је око 6,5g тамно црвене боје.Погодна је за стону употребу и за индустријску прераду.

Ердски јубилеј

Новија Мађарска сорта , средње крупног плода око 4,5g округластог облика . Стабло је умерено бујно и врло родно.

Шумадинка

Домаћа сорта настала укрштањем Керешке и Хајманове конзервне. Самооплодна сорта, каснијег зрења крајем прве декаде јула.Плод је крупан 6,2g тамно црвене боје, киселог укуса и пријатне ароме. Стабло је средње бујно , круна разграната. Склона је огољавању грана.

Лара

Домаћа сорта призната 1993. године хибрид Келерис 14 и Рекселе. Средње бујна сорта високе родности, средње крупних плодова око 5,5g. Одликује је висока отпорност на проузроковаче биљних болести и склоност ка огољавању грана.

Дукат

Најранија сорта крупних плодова масе око 6g слатко на киселог укуса мењених стоној потрошњи.

Ујфехертска гроздаста(Ujfehertojfirtos)

Сазрева крајем јуна и почетком јула месеца. Одликује је средње бујно до бујно стабло. Цвета касно и даје изузетно крупне плодове масе око 7g црвене боје погодне за механизовану бербу.

Поред ових, спорадично се гаје и сорте: Фаворит, Петри, Ева, Пирамиш.

Дипл.инж.Радомир Бушатовић

**Cene voća i povrća - kvantitativne pijace u Srbiji
za period 22. - 28.2.2016. godine**

<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>Centralna Srbija</i>			<i>Vojvodina</i>	
	<i>Beograd</i>	<i>Kraljevo</i>	<i>Miš</i>	<i>Novi Sad</i>	<i>Subotica</i>
Banana (Banana)	135	115		130	
Grejpfrut (Grapefruit)	80			80	
Jabuka-Ajdared (Apples-Idared)	45	40	45	45	
Jabuka-Z. delišes (Apples-G.delishes)	50		45	50	
Jabuka-Greni Smit (Apples-Greny Smith)	50		45	50	
Jabuka-ostale (Apples-other)	60	30			
Kivi (Kiwi)	120	100	100	110	
Kruška (Pear)	110	70			
Limun (Lemon)	140	120	140	140	
Mandarina(Tangerine)	120	80	120	110	
Orah (Walnut)	600			600	
Pomorandža (Orange)	80	45	60	80	

<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>Centralna Srbija</i>			<i>Vojvodina</i>	
	<i>Beograd</i>	<i>Kraljevo</i>	<i>Miš</i>	<i>Novi Sad</i>	<i>Subotica</i>
Brokoli (Broccoli)	130		160	140	
Karfiol (Cauliflower)	140	150	140	140	
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	150		180	150	
Krompir (Potato)	40	30	45	35	
Kupus (Cabbage)	50	30	55	50	
Luk beli (Garlic)	450	350	500	430	
Luk-cmi (Onion)	55	40	55	45	
Paprika-babura (Pepper-babura)	230			220	
Paprika-šilja (Pepper-silja)	250				
Paradajz (Tomato)	120		130	120	
Pasulj-beli (Beans white)	170	130	200		
Patlidžan (Eggplant)	150		160	140	
Praziluk (leek)	80	80	100		
Spanać (Spinach)	60		30	60	
Tikvice (Zucchini)	130		140	120	
Zelena salata-komad (Lettuce-piece)	20		20	20	
Šargarepa (Carrot)	35	30	45	35	

